

## Dagens frågor

### U-hjälpen

På ett möte i folkpartiets riksdagsgrupp lär alla förslag om besparingar på u-hjälpens område ha avisats. Den internationella solidariteten får inte offras när vi själva har det besvärligt, heter det.

Och visst är det bra att folkpartiet slår vakt om u-hjälpen. I dessa tider vädrar den enkla u-landsnegativismen lätt morgonluft. Ännu bättre vore emellertid om folkpartiet drog konsekvenser av sin inställning i u-hjälpsfrågan i sitt övriga inrikespolitiska agerande. Uteblivna besparingar i fråga om u-hjälpen kräver ökade besparingar på andra angelägna områden.

Även folkpartiet måste vara medvetet om det stora underskottet i vår betalningsbalans. Så länge vi har detta stora underskott – dryga 20 miljarder kr – går det utan vidare att hävda att vi inte avstår av egna resurser till u-länderna utan att vi lånar upp andra folks sparade medel och sedan skänker dem till tredje världen. De flesta torde ha uppfattningen att detta är en djupt otillfredsställande ordning.

Fakta är att Sverige ger mest bistånd per capita bland industriländerna och dessutom på generösast villkor. Återflödet till Sverige av biståndsmedel är rekordartat litet. Av de ca 6 miljarderna i u-hjälpsanslag används ca 4 miljarder till inköp i andra länder. Detta kan inte få fortsätta. Skall Sverige i nuvarande ekonomiska kris ha råd att upprätthålla den reella volymen på biståndet måste svenska varor och tjänster komma till användning i biståndssamarbetet på ett helt annat sätt än tidigare.

Sida måste spela en aktiv roll i att förmedla kontakter mellan näringslivet och programländerna. De sk förmånliga u-landskrediterna som är knutna till svenska leveranser måste få en ökad del av u-hjälpsanslaget. En viss ökad bindning av u-hjälpen får inte heller uteslutas.

U-hjälpen är motiverad av internationell solidaritet. Det motivet bör vi hålla fast vid. Det är dock inte givet att u-ländernas utveckling främjas bättre av att köpa japanska eller västtyska varor i stället för svenska.

### 6-timmarsdag

Kravet på 6-timmarsdag för alla har några år varit förpassat till papperskorgen av en bister verklighet. Nu har det plockats upp igen av det socialdemokratiska kvinnoförbundet, vilket, i denna fråga liksom i andra, inte är särskilt intresserat av verkligheten utan föredrar att leva i sin rosa socialistiska drömvärld.

Dagens stora ekonomiska problem i Sverige är oviljan att anpassa konsumtionen till produktionen (eller omvänt att anpassa produktionen till konsumtionen). För tillfället konsumerar vi ungefär 105 % av vad vi producerar. Mellanskillnaden lånar vi till i utlandet. Dessutom lånar vi ihop till en u-hjälp som skall uppgå till 1 % av bruttonationalinkomsten. I detta läge föreslår de socialdemokratiska kvinnorna att produktionen skall minskas till 75 %, dessutom med oförändrad reallön. Oljeschejkerna torde ha annat att satsa

sina pengar på än finansiering av vår överkonsumtion. Förslaget om 6-timmarsdag är ekonomiskt oförsvarligt, även om det inte genomförs omedelbart – eller 1985 som VpK vill – utan år 2000. Så har inte vår ekonomiska situation hunnit förändrats till dess.

Förslaget om 6-timmarsdag är ekonomiskt tokigt, men det är än tokigare ur en annan synvinkel: det innebär ett nytt och utomordentligt allvarligt förbud. Det innebär ju att det blir förbjudet att förvärvsarbeta mer än 30 timmar i veckan. Detta handlar om väsentligare saker än ekonomi, det handlar om vilken makt staten skall ha över individen. Skall staten ha makt att förbjuda individen att förvärvsarbeta mer än 30 timmar i veckan? I ett fritt samhälle måste svaret vara nej. Självklart har inte staten någon moralisk rätt att bestämma individens arbetstider. De skall bestämmas genom fria avtal mellan anställd och anställare eller möjligen mellan deras organisationer. Detta skall naturligtvis även gälla rätten att arbeta mindre än normal arbetstid så länge individen själv tar de ekonomiska konsekvenserna.

Det mest egendomliga förslaget har kommit från en enskild medlem av det socialdemokratiska kvinnoförbundet. Förslaget, som betecknats som "intressant" av tidigare liberala DN, går ut på att 6-timmarsdagen kombineras med två timmars obligatorisk samhällstjänst. Detta är ekonomiskt vansinne, då samhällstjänsten kommer att bli lika ineffektiv som tex värnpliktstjänstgöring, feodaltidens dagsverken, eller arbetet i våra fängelser. Det

är också, och framför allt, ett utomordentligt allvarligt angrepp på individens frihet. Att tvinga medborgarna till ett visst slags arbete två timmar per dag är i realiteten detsamma som tvångsarbete eller slaveri och något som inte ens förekommer i Sovjet.

Det är fel att förbjuda medborgarna att arbeta (mot offentligt redovisad betalning) mer än 30 timmar i veckan. Det är också fel att tvinga dem att arbeta 40 timmar i veckan om de är beredda att själva stå för den minskade konsumtion som blir följden av en minskad arbetsinsats. Med dagens skatteskalor arbetar man första tiden för sig själv och den andra för stat och kommun. Det är inte överraskande att många väljer att avstå från den andra delen. Det skall dock inte, som många vill, motarbetas genom förbud mot deltid utan genom en sänkning av marginalskatterna och andra marginaleffekter så att det privatekonomiska och samhällsekonomiska intresset överensstämmer.

### Skogens framtid

Skogen är fortfarande Sveriges gröna guld. Exportvärdet av skogsindustrins produkter uppgick år 1980 till inte mindre än 26 miljarder kr, dvs mer än 20% av den totala varuexporten. 300 000 personer sysselsätts direkt eller indirekt i skogsnäringen. Dess roll för sysselsättningen är särskilt stor i regioner och på orter som har ett i övrigt svagt utvecklat näringsliv.

Skogen är en förnybar råvara. Näringens nettointäkter väger tyngre än någon

annan branschs på plussidan i den svenska bytesbalansen. En gynnsam utveckling för skogsindustrin kan bidra till att föra vårt land ur krisen.

Mot denna bakgrund är det mycket oroande att så många restriktioner kommit att åläggas skogsnäringen under senare år. Skatte- och kostnadsutvecklingen har haft högst påtagliga negativa effekter på skogsägarnas villighet att avverka. Restriktionerna beträffande användningen av bekämpningsmedel håller på att leda till en förödande förbuskning av nyplanteringarna. Skulle utvecklingen få fortsätta

som hitintills hotas på sikt 25 000 till 30 000 jobb inom skogsnäringen.

En av statsmakternas viktigaste uppgifter i dagens ekonomiska kris är att söka skapa gynnsamma utvecklingsbetingelser för näringslivet. I denna uppgift måste även skogsnäringen inkluderas. En jordbruksminister, som tycks ha svårt att stå emot miljögrupperns tryck, får inte äventyra skogsnäringens framtid. Sakliga överväganden måste prägla statsmakternas politik i stället för taktisk undfallenhet för påtryckningsgrupper.